1911. XLIII. évfolyam. 175 szám Péntek augusztus 4

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetésiár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.-- kor. Negyedévre . . 3.— kor.
Félévre . . . 6.— kor. Egy hóra . . . 1.— kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.— kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . . 9.— kor. Egy hóra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Debreceni szocialisták az általános választójogért.

Debrecen, aug. 3.

A debreceni szociáldemokrata párt holnapután, vasárnap délután népgyülést tart, melyen a jó ég tudja hanyadikszor követeli, hogy a parlament végre-valahára tüzze ki napirendre a választói jog kiterjesztésének kérdését s hogy tiltakozzék a katonai terhek megszavazása ellen.

Nagyon helyes dolog a szociáldemokrata párt agilitása s különösképen időszerü.

A pártvezetőség felhivását lapunk tegnapi számában közöltük. Nem füztünk hozzá megjegyzéseket, de hiszen többet beszélt a felhivás bizonyos része minden kommentárnál.

Debrecen ősi polgárságához szólott a felhivás, amely polgárságot, mint a magyar szabadság sziklavárának utolsó őrseregét emlegette Kossuth Lajos s amely polgárságot most megvadolja a szociáldemokraták kiáltványa.

Itt adjuk a vádló sorokat még egyszer.

Megdöbbentő az a fásult közönyösség, amelylyel szemléli Debrecen lakossága a parlamenti ellenzék küzdelmét a népgyilkos merényletek ellen. Keserves látvány, hogy a debreceni polgárság, mely zászlóhordozója volt mindig a demokratikus törekvéseknek, egyetlen szava sincsen akkor, hogy a nagybirtokos osztály utját állja a választói jog kiterjesztésének. — Ezt a hangtalanságot nem lehet a kánikulai meleggel megmagyarázni. Ez vagy az okos hazaszeretet hiányára vezethető vissza, vagy — az egyetemre.

Nem vagyunk barátai a széthuzásnak, de ez alkalommal igazán nem tudjuk védeni a vádak ellen Debrecen polgárságát.

Mert tényleg igaz, hogy *„fásult közönyösség“* vett erőt ennek a városnak lakosságán.

A Justh-párt s annak két debreceni képviselője *Bakonyi* Samu és *Tüdős* János doktorok ott küzdenek a fórumon, igaz hazaszeretetüktől, lobogó lelkesedésük lángjától áthatva s a város lakossága, amely tulnyomó többséggel választotta be őket a legnagyobb erőszakosságokkal, megvesztegetésekkel szemben a parlamente — tényleg hallgat, anélkül, hogy támogatásukra sietne valamelyes bizalmi nyilatkozattal, hogy erőt és tápot nyujtana nekik a további erős küzdelemre.

Megnyugtatjuk a szociáldemokrata párt vezetőségét, hogy nem a *debreceni egyetem* kérdése zavarja itt a politikai vizeket. Ennek az egyetemnek, — nem államinak, hanem református szellemü egyetemnek többé már mi sem állhatja utját, hanem az igazán fásult közönyösség.

Nincs okunk tagadni, hogy a városi parlamentben irtó hadjáratot inditottak az ellenzék gyöngitése mellett a Justh-párti városatyák kibuktatása ellen. A gyáva megalkuvás politikája győzött ott a közgyülési teremben.

De ez nem ok arra, hogy a város közönsége sorompóba ne álljon a maga igazaiért.

Igaza van a szociálistáknak. Debrecen polgárságának meg kell találni a módot, hogy a közgyülési termen kivül segitségére siessen annak a bátor kis csapatnak, amely szembe száll az ország, a magyar nemzet legszentebb jogaiért ott fenn a parlamentben a tulnyomó többséggel.

A katonai terhek, az általános választói jog legidealisabb formája mellett küzdenek ugy Dr. Bakonyi Samu, mint Dr. Tüdős János képviselőink.

Mi választottuk őket. Igaza van a munkásságnak, mikor azt kivánja, hogy az ő törekvéseik mellett, — most a vál-

Petőfi egyénisége.

Milyen volt Petőfi, mint ember? Melyek azok a lényeges külső és belső, vagy lelki sajátságok, amelyek együttvéve jellemét, egyéniségét alkotják? Oly kérdés, amely eddig még nincs megoldva. Hiszen még azt sem tudjuk biztosan, hogy melyik a legjobb arcképe, holott a kortársak emlékezete és följegyzései segitségünkre vannak.

Egyéniségére nézve még nagyobb sötétségben vagyunk, jóllehet kortársai egy egész könyvtárt irtak róla. De talán éppen ez a baj; mert annyi egymásnak ellentmondó itélet, jellemzés, adat, tény és sokszor bizony költemény is van összehalmozva bennük, hogy a költő ugyanazon időben Proteusként változtatja előttünk természetét és alakját. Innen van, hogy mig életének külső körülményei majdnem teljesen tisztába vannak hozva s a Ferenczi Zoltán művében oly gondossággal összeállitva és feldolgozva, hogy ennél ebben a nemben tökéleteseb bet adni már nem lehet: addig psychologiai egyéniségéről, tehát azon jellemző lelki sajátságokról, amelyek az embert alkotják, még napjainkban is a legelentétesebb fölfogások uralkodnak.

Tény, hogy a kortársak közül aff Petőfi legközelebbi környezetéhez tartozókat ebben a tekintetben bizonyos mulasztás és felületesség vádja látszik terhelni. De másfelől vannak körülmények, amelyek mentségükül szolgálhatnak; mert Petőfi oly váratlanul lepte meg és hagyta oda ismét őket, hogy alig tértek valamennyire magukhoz megjelenése-okozta zavarukból, már is emlékeik közt kellett tallózniok; — ha róla volt szó.

A Vajda János gyönyörü essay-je «Petőfi»-ről fogalmat nyujthat róla, hogy Petőfinek az irodalomban való tüneményszerü megjelenése, páratlanul álló termékenysége és rendkivüli egyéniségének «büvöletes» varázsa mily megdöbbentő hatással volt a kortársakra és környezetére.

Egyrészökben, a Honderüvel élükön, az — irigységgel párosult féltékenység érzete támadt föl az őket eltiprással fenyegető hatamas tehetséggel szemben.

Közelebbi környezete, illetve «pajtásai» ismét más oldalról estek tulságba és iránta érzett csodálatuktól indittatva: idők folytán annyi sajátossággal, regényes vonással és sallanggal ruházták föl egyéniségét, hogy a kritika még nap jainkban is alig tudja a valót a költeménytől teljesen szétválasztani.

Ez irányzat terjedését kétségkivül nagyon elősegitette rejtélyes halála és az 50-es évek apróbb költőinek u. n. Petőfieskedése is, akik minta-képök költői- és magánegyéniségének feltünőbb sajátosságait ugy akarván utánozni, hogy azért maguk is eredetieknek látszassanak: tulzásba estek és ezáltal a mestert, akinek nevére esküdtek, még bizarrabb szinben tüntették föl. De főleg azon kortársai adnak legtöbb tápot ez irányzat terjedésének, akik őt olykor csupán egy pár pillanatra lterjedő, futólagos találkozásból ismerték s mégis kötelességüknek tartották, — hogy az utókor előtt nyilatkozzanak róla. A dolog természetében rejlik, hogy nem sok irni valójuk akadt.

Azzal segitettek tehát magukon, hogy a helyzet regényességét — valamint a költő alakját és viselkedését legtöbbnyire tulságosan kiszinezték.

Ha a sok személyes reminiscentia között mégis találkozik följegyzéseikben valami — az is csak a külsőségekre vonatkozhatik, és rendszerint azon célzattal van elmondva, hogy Petőfi minél érdekesebb alakban és minél eredetibb modorral szerepeljen az olvasó előtt.

Természetes, hogy az ilyen följegyzéseknek sem Petőfire, sem a tudományra nézve sok hasznuk nem volt; sőt ellenkezőleg; nagy részük van azon tartózkodó magatartás előidézésében, amellyel a hivatalos kritika és az iskolák Petőfi iránt a legutóbbi időkig, évtizedeken át viseltettek.

E mellett a Petőfi lelkivilágát a visszaemlékezéseit följegyző legtöbb kortárs rendszerint figyelmen kivül hagyja s gondolkodásmódjáról, világnézletéről, olvasmányairól és ezekkel kapcsolatos reflexióiról vagy éppen nem, vagy csak alig tájékoztat. Hányszor jutott eszembe Petőfi-tanulmányaim közben, a Goethe hüséges Eckermannja!

Igaz — hogy amint már emlitve is volt — a Petőfi müködése, sőt egész élete is sokkal rövidebbre terjedt, hogysem annak sulyát és jelentőségét életében még a legközelebbi környezete is teljesen fölfoghatta és minden irányban méltányolhatta volna.

A mily váratlanul jelent meg, épp ugy tünt el ismét s még azon kevesek is, akiket a «barát» névre méltatott, inkább egy fejlődőben lévő tehetségnek tekintették, aki csak ezután fogja remekeivel bevésni a minden idők táblájára, mintsem egy bevégzett egyéniségnek, akinek nyilatkozataiban és ténykedéseiben az «örök-emberi» egy-egy megőrzésre méltó vonása nyilvánul. A gondviselés időnapelőtt «véggé» változtatta azt, ami tulajdonképpen meg igazán csak

ságos időben, — talán egy népgyülés keretében, Debrecen közönsége kifejezetten foglaljon álláspontot.

Idem.

Verekedtek a képviselőházban.

Zajos ülés.

Két képviselő tettleg bántalmazta egymást.

Izgalmas ülése volt csütörtökön, tegnap a képviselőháznak. A véderővita során Pozsgai Miklós ellenzéki képviselő összeszólalkozott Páll Alfréd mungó-képviselővel. Egymásnak mentek s az óriási kavarodásban Pozsgai Miklós ugyancsak megyomrozta képviselőtársát.

Az óriási zürzavarban az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Az ülés lefolyásáról tudósitónk a következőket jelenti:

Berzeviczy Albert egynegyed 4 órakor nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Mihályi Péter, Nyegre László és Zeinszky István.

Elnök bemutatja Zemplén vármegye közönségének feliratát a katonai terhek megszavazásánál az ország anyagi erejét, kulturális, és közgazdasági fejlődését biztositó követelmények kielégitése iránt. (Helyeslés balfelől.)

Bemutatja továbbá a czeglédi függ. és 48-as pártnak beterjesztett kérvényét a véderőjavaslatnak törvényerőre emelkedése ellen. (Helyeslés balfelől.)

Bemutatja végül a Kapos-szekcsői népgyülésnek beadott kérvényét a katonai javaslatok törvényerőre emelése mellett. (Éljenzés jobbfelől. Z ajés derültség a baloldalon.)

Elnök javasolja, hogy a feliratot és a kérnyeket nyomassák ki és osztassanak szét a képviselőház tagjai között és a véderőjavaslattal leendő együttes tárgyalás céljából tétessenek le a Ház asztalára. (Nagy zaj. Felkiáltások a jobboldalon: Kérjük felolvasni.)

Lovászy Márton kéri az elnököt, hogy a kérvények felett, melyekben különböző tárgyak foglalatatnak, javaslatait külön-külön terjessze elő. (Mozgás jobbról.) Abba az esetben, ha t. elnök ur nem hajlandó erre, mind három kérvényre külön-külön teszek inditványt. — (Nagy (Imozgás.)

Az elsőre nézve inditványozza, hogy adassék ki a kérvényi- és véderőbizottságoknak előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett. (Helyeslés a baloldalon.)

A másodikra inditványozza, hogy adassék ki részben a véderő-, részben a kérvényi- és közigazgatási bizottságoknak.

A harmadikra inditvánzozza, hogy adassék ki részben az igazságügyi-, részben a kérvényi bizottságnak. (Derültség a jobboldalon. Felkiáltások: A közoktatásügyi bizottságnak.)

Elnök jelenti, hogy mindhárom ellenindítvány felett husznál több képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri. (Helyeslés a baloldalon. Derültség a jobboldalon.)

Elnök ilyen értelemben határoz.

Elnök a jobboldal kérésére, miután a kérés jogosult a házszabályok értelmében, elrendeli ezen kérvényeknek a holnapi ülésen való felolvasását.

Hajduszoboszló a választói jogért.

Elnök bemutataja Hajduszoboszló város kérvényét az általános, egyenlő és titkos választójog mellett és a katonai javaslatok ellen. (Helyeslés a baloldalon.) Javasolja, hogy a kérvény kinyomattassék és szétosztassék és a véderőjavaslattal való együttes tárgyalás céljából tétessék a Ház asztalára. (Felkiáltások jobbfelől: Halljuk Lovászyt! Zaj.)

Lovászy Márton: Ellenindítványt tesz, melyre husznál több képviselő névszerinti szavamzást és annak holnapra való halasztását kéri.

Elnök bemutatja Arad vármegye kérnyét az ünnep- és vasárnapi italmérési szünet, Pécs város feliratát a fegyvergyakorlatra behivott tartalékosok és póttartalékosok családtagjainak segélyezése és Győrvármegye feliratát a Lajtha folyó szabályozása, végül a Magyar Gazdaszövetség kérvényét az argentiniai hus behozatala tárgyában.

Egy kis házszabályvita.

Batthyán y Tivadar gróf: A házszabályokhoz kér szót. Kifogásolja, hogy a képviselőház bizottságainak üléseiről, különösen nagy fontosságu tárgyaknak a tárgyalásáról a lapokban olyan hirek jelennek meg, melyek rendszerint a közvéleményt a bizottságban történtekről kellőleg nem tájékoztatják. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Midőn a véderőjavaslatokat tárgyalták a véderőbizottságban, Bakonyi inditványozta, hogy hivatalos gyorsiró jegyzetek vétessenek fel a tárgyalásokról. De a kormány ugy határozott, hogy ez nem szükséges, mert egy magánvállalkozás szerü hirszolgálat kielégiti az igényeket. Konkrét példát hoz fel arra és pedig a ledutóbbi pénzügyi bizotság tárgyalásáról megjelent kommünikéket. Oem helyes ebben, hogy Hegedüs Lóránd előadó beszéde jóformán egész terjedelmében van meg, mig a miniszteri nyilatkozatok csak néhány sorban vannak elintézve. Pedig volna arra nézve precedens, hogy gyorsirók legyenek jelen ezen bizottsági üléseken. És pedig a delegáció tárgyalásai; kéri az illetékes tényezőket, hogy intézkedjenek ezen anomáliák megszünetetése tekinteteben. (Helyeslés a baloldalon.)

Következett a névszerinti szavazás Barabás Béla szabadságkérése tárgyában.

Barabás Béla azonban visszavonta kérelmét.

Horváth Gyula hasonlóképen.

Következett folyattólag a névszerinti szavazás a Máramáros vármegye feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett.

A szavazás megejtése előtt azonban Lovászy visszavonta inditványát.

A véderőjavaslatok.

Ezután áttérhetett a Ház a véderőjavaslatok folyatólagos tárgyalására.

Bernát Béla az első szónok. Röviden reflektál Tallián azon megjegyzésére, hogy az ellenzék eljárása a parlamentárizmust veszélyezteti. Ugy véli, hogy éppen a munkapárt a mostani erőszakos eljárása veszélyezteti a parlamentárizmust. (Nagy zaj jobb felől.) Az ellenzék önzetlenül a nemzet jogaiért küzd. (Felkiáltások jobbról: No, ezt maga sem hiszi!) Ha az ellenzék 10 év óta nem állt volna utjában a katonai javaslatoknak, akkor már évek óta óriási pénzeket fizettünk volna.

Csuzi Pál: Hát a kvótát ki fizeti? (Zaj.)

Bernát Béla: A törvényjavaslatban a nemzet jogos követelései nem elégittetnek ki s azért azt nem lehet megszavazni. A császári akarat van benne.

Egy hang jobb felől: Kiben van? (Derültség.)

Kun Béla: A javaslatban, nem «kiben».

«kezdet» volt — és mire a szivéhez legközelebb állóknak idejök lett volna külső egyénisége varázsától megszabadulva, lelki világába is komolyabban bepillantani: ő már örökre eltünt közülök.

Kétségkivül ez az egyik oka annak, hogy a Petőfi benső életéről és azon jelekről, amelyekből jövő fejlődésére lehetett volna következtetni, oly kevés följegyzés maradt fönn. Pedig minden szava, beszéde, magánéletének minden mozzanata csupa költészet volt, mondja róla Vajda János, akinél alig volt Petőfinek a kortársak közt élesebb, őszintébb és szerényeb megfigyelője.

Ugy hiszem nem tévedek, ha a másik lenyeges okot abban keresem, hogy csalódásai következtében több Petőfi maga is zárkózottabbá lett környezetével és általában az emberekkel szemben, akihez csak egy bizonyos pontig lehetett közeledni, de azontul mindenkit távol tudott tartani magától.

Viszont környezete is önként elismerte fölényét és bizonyos tiszteletteljes tartózkodással viseltetett iránta.

Erre nézve ismét Vajda Jánost idézem, mint megbizhatóság tekintetében a legjobb források egyikét, aki rövid essayjében többet nyujt a Petőfi jellemzéséhez a Vahot-féle memoir-irók egész tömegénél.

«Nem dicsekedhetem barátságával, — irja Vajda — csupán annyit mondhatok, hogy ismeretségben voltam vele. Huzamos időn át jártam oly körbe, ahol ő is gyakran jelen volt s ahol az ő szemléletébe, az ő hasonlithatlan, rám egészen büvöletes hatását gyakorló sajátos egyéniségének megfigyelésébe merültem. Később ismerős, beszédes is lettem vele, miután ő megszólitott, de iránta érzett tiszteletem, csodálatom, sőt mondhatnám, babonás kegyeletem oly elfogulttá tett, hogy ez talán őt magát is feszélyezte s tartózkodóvá tette. És a személyiségéről, a vele való érintkezés és szemlélődés által nyert benyomás csak megerősitett abbeli föltevésemben, melyet tultelt költői erejének vulkáni kitöréseivel kelltett. Minden ujabb verse mintegy kétségbeejtette a vele egy pályára törekvőt. Ezt nem lehet fölülmulni.

E gondolat volt mindig a hatás seprője, melyet az olvasás által benne elöidézett forrongás maga után hátrahagyott.»

Többé-kevésbbé ilyenformán érezhetett iránta környezetében mindenki. Szerették, rajongtak érte — de némi tekintetben féltek -s.

Vajda például megvallja, hogy mindazon egyének közt, akiket nyilvános szereplésük után ismert, csupán Petőfi volt az, ak- «csaknem az emberfelettinek, a magasabb lénynek» benyomását tette reá.

Társaságban, «önkénytelen, anélkül, hogy akarta volna, örökké sziporkázott, mint a kárbunkulus. Élcei, itéletei nehezek és sulyokszerüek voltak, melyek egyszerre leütötték, akit értek, mint a mészáros taglója a remekbe vágott bikát. Egy észrevételével rendesen befejezte a szóban forgó tárgyat, ahhoz nem lehetett, mert nem volt mit adni többé.»

Ekkora fölény kizárja a teljes bizalmat és — mintegy szórakozásképpen — inkább csak az időnkénti pajtáskodást türi, mintsem a meghitt, mély barátságot.

Ez utóbbira nézve különben figyelmünkre kell méltatnunk egy harmadik körülményt is. Petőfi rövid élete és irodalmi szereplése alatt annyit és annyifelé utazott, hogy már csak abból az okból sem lehetett alkalma igazi benső viszonyok kötésére, mert az ilyenek első feltételének, — a huzamos együttlétnek lehetősége is ki volt zárva.

Mindazokra nézve tehát, ami a Petőfi lelki világára tartozó megfigyelésekből a kortársak följegyzéseiben hiányzik: kizárólag müveire vagyunk utalva.

Szerencsére ezekből épp ugy nyomon lehet kisérni lelki fejlődését, és megrajzolni psychologiai egyéniségét, mint életrajzi adataiból külső életének folyását.

Mert Petőfinek nemcsak nagy önérzete, hanem nagy önismerete is volt, és munkáiban lelki emotioiról is hasonló őszinteséggel ad számot, mint külső körülményeiről.

Mily szép feladat lenne ezen önvallomásokból, a lélek ezen önkénytelen megnyilatkozásaiból megfigyelni az eszméket, amelyek e nagy szellemet foglalkoztatták; a reflexiókat, amelyeket lelkében a külvilág szemlélete és ennek kapcsán a különböző benyomások szültek; a szenvedélyek viharát; bánatának és örömének megnyilatkozásait; a jövőbe látó sejtelmeket; szóval összes jellemző sajátságait e mélységes léleknek, amely mintegy önmagát rajzolja le e költeményekben, örök tanulságul mindazoknak, akik az emberi lélek titkait kutatják.

Ezekből domborodnék ki igazán a költő valódi egyénisége, a belső, az örök-emberi, a mely — bár sokszor elrejtve marad az emberi külső alatt — mégis a fogalom lényegéhez tartozik, mert egyoldalu és igazságtalan lenne éppen egy költővel szemben, az egyéniség fogalmát csupán a külső ténykedésből és körülményekből meghatározni.

Tudásunk csak igy lehet teljes Petőfiről és alakja csak ekkor fog minden sallangtól megtisztulva, a maga egész tökéletességében előttünk állani, mint egyéniség.

Bernát Béla: A régi törvény közös hadügy ügyminiszteriumról beszél, a mostani csak hadügyminiszteriumról. A magyar államiságot elsikkasztották ebből a javaslatból. (Mozgás.) Fog lalkozik a szolgálati kötelezettséggel és helyteleniti a tervezett uj beosztást. Az altiszti kérdés sel a nemzet megajánlási joga szenved csorbát. Őfelsége felségjoga lesz ez is, mert akit altisztté léptetnek eló, az még egy évig köteles majd szolgálni.

Darvay Fülöp: Jó sláger! (Derültség.)

Bernát Béla: Ha már emelni akarják a létszámot...

Jaczkó Pál: Dehogy akarják!

Bernát Béla: Akkor emeljül a honvédség létszámát. A sorozó bizottságok hatáskörét rendeleti uton akarják megállapitani, a javaslat nem a magyarságnak, hanem az oszltrákoknok kedvez, mert nálunk több a huszár, akik három évig szolgálnak.

Az is furcsa, hogy eznetul két évig fognak szolgálni azok az egyévi önkéntességre jogositott önkéntesek, akik a haditengerészetnél szolgálnak. Sok más szolgálati előnytől megfosztja a népet a javaslat. Ezután áttér a javaslat pénzügyi részére, amelytől félti az országot, mert csak Bécsnek hajt az hasznot. (Zaj.)

Felkiáltások jobbról: A Dreadnoughtok is Bécsben vannak! (Nagy zaj.)

Beck Lajos: Majd oda kerülnek a bécsi muzeumba! (Élénk derültség.)

Bernát Béla: A nyelvi kérdéssel is foglalkozik és itt visszaemlékezik arra a hadjáratra melyben ő is részt vett. (Élénk éljenzés minden oldalon.)

Bizony akkor — ugy mond — nem németül beszéltünk a legénységgel, ha azt akartuk, hogy rohamra menjen. (Nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: A halállal most sem beszélnek németül. (Zaj.)

Bernát Béla: A nemzeti érzés nélkül a legénység nem birja el a fáradalmakat s nem megy szivesen a golyózáporba. A mi hadse regünk a nemzeti öntudat fejlesztésere nem alkalmas. A munkapárt megszavazta a véderőjavaslatot és megakarja szavazni a véderőjavaslatot is.

Felkiáltások jobbról: A kvótát meg a koaliciós kormány emelte! (Nagy zaj.

Bernát Béla: Kijelenti, hogy a javaslatot nem szavazza meg és határozati javaslatot terjeszt be, amely szerint utasitja a Ház a kormányt, hogy a javaslatot a nemzeti szellem érvényesülésének szmelőtt tartásával dolgozza át s aztán nyujtsa ujra a Ház elé. (Élénk éljenzés s taps a baloldalon.)

Okolicsányi László: A javaslat mellett beszél és megemliti, hogy Andrássy egy kompromisszumon dolgozott.

Közben az ellenzék szónokot közbeszólásaival folyton zavarja.

A többség közbekiált: Az önök vezére Bokányi!

Páll Alfréd munkapárti: Köpőcsészét ide! Bokányi a vezérük!

Tettlegesség a fórumon.

Pozsgay Miklós: Hogy fejedhez vághassuk!

Páll Alfréd: Micsoda?

Pozsgay Miklós: A te fejedhez!

A képviselők a jobboldalon felugranak.

Páll Alrféd: Ne szemtelenkedj, te disznó!

Óriási lárma balfelől: Ki vele! ki vele! ez hallatlan.

Az ellenzék folytonosan zajong. Több képviselő a padot veri.

Sümegi Vilmos: Szemtelenség!

Beck Lajos: Elégtételt kérünk!

Elnök állandóan csenget. E közben Pozsgay Miklós felkel helyéről, oda megy Páll Alfrédhoz és öklével mellbe vágja. Óriási kavarodás támad. Mindkét oldal oda rohan a verekedőkhöz, akiket Farkas Pál választott szét.

Az elnök folyton csenget, de a rendet nem tudja helyreállitani. Percekig tombol az ellenzék. Minden oldalról állandó a zaj. Elnök a nagy zajban az ülést felfüggesztette.

Miközben ez a kavarodás az elnököt az ülés felfüggesztésere kényszeritette, Angyal háznagy odaszól egész hangosan a baloldali ujságiró karzathoz:

— Hallatlan, hogy önök mit csinálnak, több képviselő panaszkodik, hogy önök különféle heccekkel állandóan uszitják az ellenzéket!

Az ujságirók tiltakoztak a rendreutasitás és annak hangja ellen és a szünetben beszélték meg a teendőket.

Hosszu szünet után Návay Lajos elnök folytonos éles csengetéssel valamennyire helyreállitotta a rendet és a következő kijelentest tette:

Mindenképen sajnálatos és szigoruan megrovandó incidens adta elő magát. A Ház tagjai a vita folyamán olyan kifejezésekre ragadtatták magukat, melyek a Ház méltóságát a legmélyebben sértik. A házszabályokat, amennyire emberi gyarlóságától telik, a legszigorubban fogja alkalmazni. Az incidenst Pozsgay Miklós és utána Páll Alfréd okozták. (Viharos kiáltások balról: Pál kezdte!) Pál Alfréd provokált, Pozsgay felelt. (Kiáltások balról: Igy már helyes!) Mind a két képviselőre inditványozza, hogy a házszabályok 255-ik §-a alapján a mentelmi bizottság elé utasittassanak. (Helyeslés.) Végül pedig arra kéri a Házat, hogy e fontos időben komoly érvekkel harcoljanak. ne pedig a parlament méltóságát sértő durva kifakadásokkal. (Taps minden oldalról.)

Ezután Okolicsányi beszédének olyitatása következett volna, de a hangulat még mindig oly izgatott volt, hogy az elnök ujból felfüggesztette az ülést.

A szünet előtt az ujságirók közt nagy izgatottságot keltett Angyal háznagy kifakadása az ujságirók ellen.

Huszár Károly azonnal tiltakozott a háznagy kifakadása ellen. Rákosi Viktor és más képviselők szintén visszautasitották a háznagy prikáloskodását.

— Nincs joga a háznagynak itt intézkedni, mondta Rákosi Viktor, csak az elnök intézkedhetik.

A szünet után Okolicsányi László csendben végezte beszédét.

A kormány védekezik.

A külföld előtt.

A kormány, mint a zsák-utcába jutott ember, tovább nézi a véderőjavaslatok elleni harcot: az obstrukciót. S mivel itthon nem tud mozdulni, a külföldön cikkekben csinál reklámmot a saját politikájának. Ugy látszik, félti a külföld előtt a politikai renoméját — mert hogy tehetetlenség nem bizonyit jó renomét — az bizonyos — s azért nyakra-főre cikkeket helyeztet el a külföldi lapokba. A cikkeknek cél j aa külföld félrevezetése, illetve a Khuen-kormány politikájának dicsoörete és igazolása. — mKhuen tehát eddig is, mig a döntő pillanat bekövetkezik, a külföldön igyekszik a hirnevét növelni s azt a hiedelmet kelteni, hogy a kormány teljes nyugalommal folytathatja eddigi politikáját, hogy az teljes sikerre fog vezetni.

Khuennek ez a taktikája azonban aligha fogja őt megmenteni, mert nem attól függ, a kormáns sorsa, hogy a sugalmazott cikkek alapján mit fognak Khuenról a külföldön tartani, hanem attól függ, hogy idehaza a parlamentben miképp tudja az obstrukciót letörni, illetve mit tud tenni a véderőjavaslatok keresztülvitelére. Eddig, ugy látszik, hogy semmit és hiába is igyekszik az ország hangulatát olyannak tüntetni fel, mely elitéli a harcot, ezt külföldön elhihetik, de Magyarországon mindig jobban meg fog gyökeredzni a nézet, hogy éppen a Khuen-féle politika viszi válságba a hadsereget es a politikai életet.

Különben Khuen már a vivmány-polilika vizeire is átevezett, mert a bécsi N. Fr. Pressében azt hirdeti, hogy a 9-es bizottság pro-járásra s dijat sem szed a felektől. A tervezett grammja a véderőjavaslatok után rögtön meg fog valósittatni. Egyelőre azonban a megvalósitás csak papiron történik a Khuunék jóvoltából ott is marad.

Elégedetlen ügyvédek.

A Kamarát pörlik.

Nagy a forrongás hetek óta a budapesti ügyvédi kar tagjai közt. A fiatalabb generáció elkeseredett harcot kezdett meg saját fóruma, az ügyvédi kamara ellen. Állandó a panasz mostanában a kamara vezetősége ellen, amelynek — az elégedetlenek szerint — az ügyvédi kar napról-napra jobban érezhető ezernyi baja iránt nincs meg a kellő szociális érzéke.

Ijesztően terjed a fővárosban az ügyvédi proletáriátus s a jogos kivánságokat a kamara nem akarja vagy nem tudja teljesiteni.

Igy korszakotalkotónak, óriási horderejünek hirdették az ügyvédi gyám- és nyugdijintézetl étesitését s alig egy-két évi müködés után kitünt, hogy ettől az intézménytől az ügyvédi kar kevés jót várhat. Az elérhető nyugdij összege oly végtelenül csekély, hogy alig jöhet számba, viszont a tagdijakat nem az egyedül méltányos elv, a progresszió szerint vetik ki. hanem egyenlő összegben, ugy, hogy a kezdet nehézségeivel küzdő fiatal ügyvédeknek igen nagy teher a dijfizetés. Tetézi az elégedetlenséget az is, hogy a tagdijak behajtásánál az intézet vezetősége rendkivül kiméletlenül jár el.

Az általános elégedetlenség most oly területre csapott át, amelyen a két tábor, az «ariszto kraták és a «proletárok» harcát a bíróság fogja eldönteni. A mozgalom vezetői ugyanis elhatározták, hogy a budapesti ügyvédi kamara ellen tömegesen pert inditanak s visszakövetelik a bíróság előtt azt a 300 korona felvételi dijat, amelynek a lefizetése a budapesti ügyvédi kamara lajstromába való bejegyzés feltétele.

Az akciónak kezdeményezői azzal érvelnek, hogy a kamara választmánya azt a határozatot, amelynek alapján a felvételi illeték ily nagy összegben állapittatott meg, suttyomban, szabályellenesen hozta meg s a határozatot az tette meg, minélfogva nincs hatálya. igazságügyminiszter a mai napig sem erősi-

Az elégedetlenek a felsőbíróságok elvi döntését akarják provokálni a 300 korona felvételi dij jogosulatlan szedése ügyében. Azzal is támogatják igazukat, hogy a kamara régebben bejegyzett tagjai, akiknek sorából kerülnek ki a fiatal nemzedék kivánságainak legmerevebb ellenzi, mindössze 10 korona felvételi dijat fizettek annak idején, pedig a fővárosi ügyvédség helyzete régebben aránytalanul kedvezőbb volt, mint most.

Táviratkézbesités telefonon.

Uj rendszer.

A távirdaforgalom könnyebb lebonyolitására a posta- és távirdaigazgatóság uj rendszert akar életbeléptetni: a táviratok szövegének telefon utján való leadását és felvételét. Ebben az ügyben a napokban ankét volt a budapesti postaigazgatóságnál, melyen elhatározták, hogy kérdést intéznek a nagyobb cégekhez, vajjon kivánatosnak tartják-e az ujitást. Ha egyelőre legalább ezer telefon előfizető jelentkezik, akkor a reformot keresztülviszik.

A táviratoknak telefonon való közlése kisebb mérvben eddig is szokásban volt. Tiz fillérnyi dijért leadták a táviratokat azoknak, akik ezt igy kivánták. Most azonban rendszeresen be akar rendezkedni a táviró erre az el-

reform előnyeit illetékes helyen a következőkben ismertetik.

— Az uj rend a táviratkézbesitést lényegesen meggyorsitja és a felek számára pénzbeli megtakaritást is jelent. A jelentkezők távirataikat telefon utján nyomban megkapják, mig most néha órákba is belekerül, mig a sürgöny kézhez jut. Az eljárás megkönnyitése céljából az ilyen előfizetőknek feladott táviratokat nem is kell teljes cimmel ellátni, hanem elég a vezetéknév és a telefonszám. Ilyenformán a cimszavakat megtakaritja a feladó. A leadás dijtalan lesz, a feladásnál darabonként 10 fillér dij fizetendő. Azok a telefon-előfizetők, kik a táviratoknak telefon utján való feladására is be akarnak rendezkedni, ötven korona óvadékot kötelesek letenni. A postaigazgatóság a kezelés lebonyolitására külön telefonközvetitő hivatalt rendez be, melyet az előfizető a telefonközponttól kérhet.

Vzek a főbb alapelvei az uj rendszernek, melyet a főváros után az egész országban ki akarnak terjeszteni. A további módozatok felett a cégektől beérkezett válaszok után határoznak. Akkor döntik el, hogy vajjon a nap melyik szakában fogják a telefont a táviratok kézbesitésénél igénybe venni. Előreláthatólag éjjelre a régi rend marad meg s az uj kézbesités csak este 9 óráig tart.

Iparosok ügyei.

Rendes havi előljárósági ülés.

A debreceni ipartestület rendes havi előljárósági ülését tegnap délután tartotta meg Dávidházy Kálmán elnöklete alatt.

A napirend elején elnök bejelentette, hogy a mult hónapban 36 tanonc szabadult fel. Közöttük Mező Béla asztalos-tanonc, aki Szabados Lajos asztalosmesternél tanulta el az asztalosságot, a szokásos 10 koronás aranyat és diszoklevelet nyerte el.

A felszabadult tanoncok a következők:

Nagy József csizmadia, Fazekas György szobafestő, Fridrik György lakatos, Salánki József ács, Szabó Imre cipész, Dobai Róza nőiszabó, Veszprémy László mészáros, Szabó Jenő géplakatos, Serencsek Lajos lakatos, Bagdi Sándor kovács, Autonyák István cimfestő, Bagdi István csizmadia, Kovács Kálmán mészáros, Torma Ferenc kőmüves, Erdélyi Mihály cipész, Kiss László hentes, Javollák József asztalos, Mező Béla asztalos, Nagy Margit nőiszabó, Kiss Róza nőiszabó, Papp Antal hentes, Fejes Miklós kerékgyártó, Nagy István bádugos, Szabó Kálmán asztalos, Szabó Katalin nőiszabó, Bodnár Lajos asztalos, Molnár János cipész, Kovács Lajos müszerész, Telki Mariska nőiszabó, Szilvási Róza nőiszabó, Viczicz József asztalos, Riskó András lakatos, Harsányi János szobafestő, Fonó István asztalos, Rider Samu mészáros, Székely József mészáros, Almássy János sütő.

Uj iparigazolványt nyertek: Papp István cipész, Molnár István épitőmester, Munkácsi József cipész, Grósz Mór órás, Duscha József hentes, Neneán Jakáb köszörüs; Egyed Samu és Mészáros János bádogos, Nagymagyaralföldi épitő r.-t. Tóth Gáber órás, Balogh Gyuláné mészáros, Schneider Imre pék. Rosenfeld Izidor lakatos.

Iparukat beszüntették: Farkas Mihályné cipész, özvegy Retezár Kristófné hentes, Tóth Györgyné csizmadia, Protesck Sándorné esztergályos, Schvarz Salamon szücs.

Az ipartestületek országos szövetsége kérdő lapot küldött az ipartestülethez, melyben 18—20 pontban foglalja kérdéseit.

Az elnökség a kérdésekre megadta a választ.

Ugyancsak beterjeszette az ipartestületek országos szövetsége a husipar szubvencionálásáról szóló terjedelmes véleményét, melynek lényegét az elnökség magáévá tette.

Az augusztus 20—22-ikén Aradon tartandó országos borbély és fodrász-kongresszusra az ipartestület Megyeri Kálmánt küldte ki és hozzácsatlakozásukat bejelentették Fuchs Imre, Nagy János és Szikszai Aladár.

Az országos husipari-kongresszusra pedig szeptember 16-tól október 1-ig tart Budapesten az ipartestület id. Nagy Lajos hentest küldte ki. Hozzácsatlakoztak Varga Imre mészáros és Debreceni Lajos hentes.

A lópatkoló tanfolyam julius 30-án tartotta záróvizsgáját, melyen az ipartestületet Schreiber Gyula jegyző képviselte és az előljárósági ülésen bejelenti, hogy a vizsgálat eredménye mindenben dicséretes és elismerést érdemlő.

Lugosan szeptember 23-tól október 2-ig mezőgazdasági termény, állat- és gépipari kiállitás lesz, melyen az iparosok minél nagyobb számban való megjelenését ajánlja az előljáróság.

Elnök jelentései során javasolja, hogy az augusztus 15-iki püspöki beiktatási ünnepélyen az ipartestület méltóképpen képviseltesse magát. A küldöttség tagjait az elnökség fogja megállapitani.

Jelenti továbbá az elnök, hogy szombaton, augusztus 5-én az ipartestület disztermét átengedte egy gyülés tartására, mely gyülésen egy társadalomtudományi egyesület megalakitását tervezik.

Ezek után a gyülés véget ért.

Debrecen államsegélye.

50.000 koronát kapott a város

Debrecen város tanácsa tegnap kapta meg az ezen évre szóló államsegélyre vonatkozó belügyminisztri leiratot.

E szerint a város az 1911-iki évre 50,000 korona államsegélyt kap, amelyet a belügyminiszter már folyósitott s amelynek felhasználása tekintetében a legközelebbi közgyülés fog intézkedni.

Az erre vonatkozó miniszteri leirat igy hangzik:

A lehetőséghez képest még ebben az évben törvényjavaslatot szándékozom előterjeszteni, — mely a törvényhatósági joggal felruházott és a r. t. városok állami segélyezésének kérdését is szabályozni fogja. Addig is azonban, a mig az evégből szükséges előmunkálatok befejeztetnek s a törvényhozás akarata megnyilvánulhat, gondoskodni kivántam arról, hogy a városoknak az állami segély az eddigi mértékben az állami költségvetésnek törvényerőre emelkedése után, azonnal rendelkezésére álljon.

Ennél fogva a belügyi tárca 1911. évi költségvetésében a városok segélyezésére előirányzott 3 millió koronából a városok részére a mai napon 2 millió koronát utalványoztam ki. A fennmaradó egy millió koronából az egyes városok részére jutó segélyösszegeknek megállapitásainál az állami segély hovaforditásáról is rendelkező törvény lesz már irányadó. A 2 millió koronából Debrecen város részére 50,000 korona azaz ötvenezer koronát jelen szám alatt kiadott rendeletemmel az ottani magyar kir. adóhivatalnál kiutalványoztam.

Felhivom a város közönségét, hogy a kiutalványozott segélyösszegnek a pénztárnok és ellenőr által aláirt, a város polgármestere vagy helyettese által láttomozott nyugtára való felvétele és annak a házi pénztári számadásban való bevételezése iránt intézkedjék.

Az összeg hovaforditása tekintetében az 1910. évi május hó 11-én 62000. szám alatt kiadott körrendeletemben foglaltak az irányadók, azzal a korlátozással, hogy amennyiben a város a segélyösszeg felosztásánál most emlitett rendeletemben foglalt irányelveket mindenben betartja, az egyesek részére megállapitott segély összeg az év lejárt hónapjaira egy összegben azonnal az év hátralevő hónapjaira pedig a fizetés kiegészitésére eső részösszeg havonként — előre, a lakpénz kiegészitésére eső összeg pedig a városi lakbérnegyednek megfelelő időben és részletben szintén előre kifizethető.

A törvényhatósági bizottság közgyülésének az államsegély felhasználása ügyében hozandó határozata szabályszerüen felszerelve, a felebbezési határidő letelte után hozzám haladéktalanul felterjesztendő lesz.

Budapest, 1911. augusztus hó 1-én.

Gróf Khuen-Héderváry.

Léghajó-osztály Debrecenben.

A hadvezetőség terve.

Magas katonai körökből vesszük az érdekes hirt hogy katonai létszámemeléssel kapcsolatosan uj léghajóosztályokat is szerveznek. A léghajó «abtheilung»-okat részben teljesen sik — részben pedig hegyes vidékeken helyezik el.

A sik vidékek között a hadvezetőség elsősorban Debrecenre gondolt, ahol a Hortobágy igen alkalmas terep e fontos gyakorlatokra. Különben is az a fő, hogy repülőgépekkel kisérletezzenek, erre pedig a sik terület elsősorban alkalmas.

Ha a terv keresztül vitele sikerül, ugy egy teljesen önálló léghajóosztályt helyeznek el Debrecenben, ami gazdasági szempontból igen fontos a városra nézve.

A modern hadászatban a léghajózás oly lényeges szerepet fog játszani, hogy évek után nem a tüzérség, hanem a repülő pattantyusok fogják eldönteni az ütközetek sorsát.

Katasztrófa a nagytakarékpénztár épitésénél.

Lezuhant a harmadik emeletről.

Rémes szerencsétlenség történt tegnap délután a debreceni első takarékpénztárnál folyó épitkezésnél. Eddig apróbb baleseteket leszámitva, nem volt semmi komolyabb baj, a már több mint másfél éve tartó munkálatoknál.

Ez az első katasztrófa, amely ugy látszik a sors rendelete szerint el kellett, hogy következzék, tekintve, hogy minden épitkezésnél — munkásvérnek folynia kell.

A szerencsétlenség ugy 2 óra tájban történt. A már csaknem kész épület III-ik emeletéu most festik az abiakokat és ajtókat.

Fenn a magasban dolgozott Kellner Rikhárd 36 éves redőnyfestő. Az illető Erzsébetfalvára való s hetek óta dolgozik Debrecenben.

Kellner a harmadik emelet egyik ablakában végezte munkáját, amidőn hirtelen megszédült s lezuhant. Teste az első emeleti állványon akadt meg. A tompa zuhanást rémes visitás követte. Egy perc alatt elterjedt a dolgozó munkások körében a katasztrófa hire, akik mind oda csődültek az első emeletre.

Kellner Rikhárd iszonyu külső és belső sérüléseket szenvedett. A karja, lába eltört, a feje behorpadt. A mentők beszállitották a közkórházba s ápolás alá vették.

A szerencsétlenségről értesitették a rendőrséget is. Mile Pál inspekciós rendőrkapitány ment ki a helyszinére s megállapitotta, hogy Kellner a saját vigyázatlanságának áldozata.

Mile kiakarta a szerencsétlent hallgatni a közkórházban, de erről szó sem lehetett, mert agyrázkódást szenvedett s valószinüleg az éjfolyamán meghal

Kellnernek felesége és gyermekei vannak.

UJDONSÁGOK

A ‚Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

Holt szezon.

Cápa nélkül.

Igy kánikula idején — sokszor annak már elején — végigjárja a magyar sajtót a rémhir, hogy láttak Fiuménál cápát a tengerben.

Tapasztalt szárazföldi rókák és nem kevésbbé ravasz tengeri fókák nagyon jól tudják már azt, hogy mit jelent az a hir. Holt idényt, általános eseménytelenséget, ugorkaszezont, mikor nem akar történni semmi.

Már pedig a szedőgyerek kéziratért sürget, a metrompás ingujra vetkőzve mércsikéli a kiszedett ólomkatonákat, a lapnak meg kell jelenni, tele is kell lenni, mert az olvasó-közönség megszokta már falni a nyomtatott betütt, elvárja az érdekfeszitőt, ujat, szenzációst, és... nem akar történni semmi.

Ilyenkor jelenik meg a fiumei cápa; ilyenkor szól a hiradás, hogy a cápát látták, az első cápát ebben az évben Fiumében vagy épen a Quarneró öblében.

És csodálatos, bár nem megfoghatatlan; ebben az évben, mEindezideig nem ütötte még fel a fejét a cápa a kékesszürkés hullámokból.

Mi az oka?

Egyszerü a felelet reá. Az, hogy még mindig és elég bőven történik valami, amit megirni érdemes.

Nincs ugorkaszezon. Akad laptöltelék minden ollózmány révén, nincs nincstelenség.

Amint igaz is. A poláitikai világban olyanamilyen anyagot ad napról-napra a képviselő ház ülése.

Ambár valójában nem sok történik ott, még is van valamin rágódni, kérődzni. Már pedig régi megállapodás számba megy az nálunk, hogy az országgyülés absorbeálja minden politikai gondolkozást, tevékenységet és életet.

A külföld eseményei: az exsah betörése Perzsiába, a marokkói kérdés, az albán felkelés, a Bienerth-kormány hirei megtöltik a külföld rovatját. Kifogyhatatlan tárgy az időjárás is, emellett halálos autó elgázolás, tüz, péksztrájk, halálos szerencsétlenség, robbanás, sikkasztás, gyilkosság — sajnos — nem akad megirni való.

És mindezekhez, mint a gombház a kabátotÉ, jelentéktelennek látszó, máskor mindennapi, Éközönséges történethez, bő lére eresztett «saját, külön», »kiküldött», »eredeti», express és távirati tudósitásokat füz a hirlapiról fantázia.

Ami máskor ötsorban elfér, az most hasábra terjed, mert nem szükkeblü a rovatvezető, nem ráncolja össze a szemöldökét a szerkesztő és nem tépi a haját a metrompás, mint máskor, hogy ezt is, azt is ki kellett hagyni a lapból, mert nincs hely.

Van hely bőségesen. Egyszóval nincs nincstelenség.

De nem is lehet. A közönség elkényeztetett, követelőé s izsarnok. Megköveteli, hogy megszokott lapja minden Isten adta napon ugyanazon köntösbe, de minduntalan más és más tartalommal megjelenjék. Ebből akar tudni mindent. A pillanatig tartó mult hiteles leirását, a jelen megrögzitését, sőt azt is, ami történni fog.

Ennek pedig meg kell lenni, akármilyen mélyen és halálosan alszik a szezon.

— **Láng Lajos báró.** A hivatalos lap tegnapi száma szerint a király dr. Láng Lajos belső titkos tanácsost, országgyülési képviselőt magyar bárói rangra emelte. Láng Lajos tudvalevőleg Debrecen III. kerületének képviselője s mi voltunk az elsők, akik hirt adtunk bárói kinevezéséről, melyről beavatott forrásból értesültünk. Hiába, ma már csak mungónak áll a világ.

— **A város közigazgatása.** Szombaton, e hó 5-én délután 3 órakor tartja meg Debreczen város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését, amelyen a mult hónap eredményéről fognak beszámolni.

— **Egyházközségi közgyülés.** A debreczeni református egyház 1911. évi augusztus 10-ik napjá[n] tarsütörtökön délelőtt 9 órakor a kistemplomban egyházközségi közgyülést tart. — Tárgy: A presbyterium 934—1911. P. sz. határozata a parókia építési költségeinek még 500 ezer koronával leendő emelése tárgyában. — A meghivó az egyházközségi közgyülés helyére való belépéskor átadandó az ajtóba állitott harangozónak, mert ez a harangozó enétkül nem bocsáthat be senkit.

— **Uj városi bizottsági tag.** Gebauer Károly elhunytával megüresedett bizottsági tagsági helyre Kovács József polgármester a város virilisei közül Szabó Lajos nyug. vincellérképezdei igazgatót hivta be a törvényhatósági bizottságba.

— **A debreczeni Kossuth-szobor.** A Kossuth-szobr mintázó művészei a minap értesitették a várost, hogy a szobor mellékalakjainak megmintázásával elkészültek. A mellékalakok megvizsgálására tegnap egy bizottság járt Budapesten. A bizottságban részt vett Aczél Géza főmérnök is, aki bejelentette, a tanácsnak, hogy a mü mellékalakjai sikerült alkotások. A szobor előreláthatólag a jövő év őszén készen lesz.

— **Öngyilkosság a Csapó-utcán.** Tegnap délelőtt a Csapó-utcán öngyilkosságot követett el egy fiatal asszony. Nyilas Zsuzsánna férjhez ment Kristóf Istvánhoz, aki egyideig boldoggá tette, azonban később a házasfelek között napirenden volt a civakodás. A férj megunta ezt az életet s egy szép napon eltünt az asszon mellől. Kristófiné nem tehetett egyebet, mint bánkódott s mivel élni is kellett, beszegődött özvegy Csáthy Ferenczné[hez] cselédnek a Csapó-utca 27; sz. házba. Már-már megnyugodott sorsában a szerencsétlen asszony, azonban teg nap ismét elővették a mult keservei, ugy, hogy elhatározta, hogy megöli magát. Tegnap reggel Kristófiné marólugot oldott el egy pohárba s megitta. A méreg menten hatott. — Kristófiné eszméletlenül terült el a konyhában. Az előhivott mentők megérkeztek és Kristófinét beszállitották a kórházba. Itt kimosták a beleit, de oly rosszul van, hogy aligha marad életben.

— **Ülés az egyháznál.** A debreczeni ref. egyháznál a püspök beiktató ünnepségek adnak most sok munkát. Az egyház augusztus hó 6-ik napján — vasárnap — a délelőtti istentisztelet után a Nagytemplomban presbyteri gyülést tart, melyen csak egy tárgy lesz és pedig a következő: Az egyházmegyei küldöttség eljárása az egyházi II. t.-c. 11. §-a értelmében főtiszt. dr Balatzár Dezső püspök urnak, a 873—1911. P. sz. végzéssel debreczeni lelkészül történt meghivása ügyében.

— **A hadmentességi dij kivetése.** A városi adóügyosztály közli, hogy az 1911. évi hadmentességi dij kivetési lajstromok már elkészülvén, az 1883. évi XLI. t.-c. 16. §-a értelmében f. évi augusztus hó 4-ik napjától augusztus hó 11-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemkére lesznek kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhivással értesittetik, hogy ezen lajstromokat emlitett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsék meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetni nem fognak.

— **Meghaltak.** Papp László ref. 4 hónapos, Sterner Zoltán izr. 9 hónapos, Tóth Mihály ref. 1 hónapos.

— **Vasuti összeütközés.** Tegnap a Debreczen—nagyváradi vasutvonalon veszedelmes karambol történt. A Debreczenből elinditott 4507-es számu személyvonat minden baj nélkül jutott el Derecskére, ahol azonban egy kis feledékenység folytán a váltót rosszul állitották be. Az állomáson ugyanis az első sinpáron állott több teherkocsi s a debreczeni vonatnak a második vágányon kollett volna befutni. A váltó azonban[!] osszur volt beállitva s igy történt, hogy a vonat az első sinpáron robogott be. A katasztrófa elkerülehetetlen volt. A vonat neki ment a teherkocsinak, amelyek összetörtek. A vonat kocsijában igen sokan utaztak. Megsérültek a karambol folytán Weisz Ignác, Spiró Sámuel és Kecskés Ferencz debreczeni utasok, akik a csendőrségnél megtették a feljelentést. A csendőrség az esetről jelentést tett a debreczeni kir. ügyészségnek, mely a vizsgálatot elrendelte.

— **Felrobbant repülőgép.** Tegnap reggel a rákosi repülőtéren Kvasz András mechanikus repülési gyakorlatokat végzett saját találmányu repülőgépén. Leszálásnál a benzinmotor felrobbant és a gép csaknem teljesen elpusztult. Kvasznak csodalatos módon nem esett semmi baja

— **Remek müsor** jellemzi a Széchenyi-Mulatót, melynek agilis müvezető-igazgatója a kitünő komikus: Vécsey Miklós és ez magában véve is garantálja a sikert és ez magában véve is kész programm. A jeles társulat névsora ime: Káthy Nilus hastáncosnő, a társulat sztárja. Bodrogi Laczi burleszk-komikus, Lónyai Klári ének- és füttymüvésznő, Gergely Nusi táncosnő, Lugosi B. János szavaló szinmüvész, Kővári Vilmos faczipőtáncos, Andor Ida kabaretmüvésznő, Margitai Margit komikáné, Sándor Franczi, a páratlan szépségü szinésznő. Vécsei Miklós igazgató uj szólószámaival és közkedvelt hasbeszélő babájával. Ma este két kitünő bohózat: «Kis Dóra» és «Rablógyilkos.»

Dr GERÉB JOGI SZEMINÁRIUMA

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.
(A régi szinház mellett.)

Kiváló sikerrel készit elő **jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra. — ügyvéd és biróvizsgára** igen jutányos dijazásért. **Három hónap alatt doktorátushoz juttat.** — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segitségét.

Tájékoztatót bérmentve.

A mostohaanyja férje.

Törvényes házasságra lépett a mostohaanyjával.

Kaposvárról jelentik: Csavargás miatt jutott a csendőrségre Schmidt huszonegy esztendős legény.

Ilyenkor ugy szokás, hogy a rendőrség adatokat gyüjt a letartóztatott ember életére vonatkozólag.

Schmidt József életének körülményeit is fürkészték, és eközben érdekes adatok birtokába jutott a csendőrség.

Kiderült, hogy Schmidt József törvényes házasságban élt a saját mostohaanyjával, akit annak rendjeés módja szerint feleségül vett. Felesége, vagyis mostohaanyja ötvenhat tavaszt látott már és egész sereg unokája van.

Schmidtnét megidézték a csendőrségre, — ahol a következőket mondta el életére és házasságára vonatkozólag:

— Három férjem volt már, ez a mostani — a Józsi gyerek — a negyedik. Józsinak az apja, aki suszter volt, volt a harmadik. Jól éltem vele, de hamar elhalt s rámhagyta a jelenlegi férjemet, akinek semmiféle foglalkozása nem volt. Nekem van egy kis megtakaritott pénzecském, kocsit, lovat vettem hát a fiunak, hogy megélhessen. Eközben a gyerek belém bolondult s azt mondta, hogy minden áron el akar engem venni feleségül, Egy szép napon el is vitt az anyakönyvvezetőhöz, ahol annak rendje és módja szerint megesküdtünk. Jól is éltünk volna, de a férjem, a Józsi gyerek, nem szeret dolgozni, inkább csavarog.

A csendőrség a furcsa házasság dolgát áttette az ügyészséghez, amely azonnal intézkedett a házasság megsemmisitése iránt.

Egy házaspár kalandja.

A gonosz cseléd.

A nagyváradi rendőrség szükszavu táviratot kapott a napokban a rakamazi csendőrőrstől, «Rendőrség Nagyvárad. Fehér Antal kávés és felesége Bodolai Piroska Nagyváradra szöktek, letartóztatandók. Csendőrőrs Rakamaz.

Dienes István detektivet bizta meg Jánossy Gyula főkapitányhelyettes a szökevény házaspár kinyomozásával.

A munka nem volt könnyü.

A detektiv minden módszert kipróbált, Fehér Antalnak és feleségének azonban nyomára nem akadt.

Végül is a vasutnál jött rá, hogy egy Fehér Antal nevü ur a vasuti állomásra cimeztetett butorszállitmányát átvette és társzekerekkel ismeretlen helyre vitette.

Ezen a nyomon aztán szerencsésen rá is akadt a detektiv Fehér Antalra és feleségére.

Eközben megjött a rakamazi csendőrség bővebb leirása is.

Eszerint egy cselédleány azzal vádolta Fehér Antal és feleségét, hogy az összes ruháival, pénzével elszöktek s őt szerencsétlenné tették, mert a kávésüzletben őt szerelmes férfiaknak szolgáltatták ki.

Ilyenformán meglehetős sulyos vád emelkedett a házaspár ellen.

Fehér Antal és felesége, amikor ezt a kapitányságon meghallották, felháborodva tiltakoztak. Kijelentették, hogy a feljelentés hazug és rosszakaratu. A cseléd, aki a feljelentést tette, előleggel szökött meg tőle, s igy nehány ruhanemüje maradt nála, miután azokat nem adhatta vissza, mert a leány eltünt.

Nagyváradra pedig azért jött, mert kávéüzlete nem ment jól s igy felhagyott vele, iparának megszüntét be is jelentette a főszolgabirónál.

A nagyváradi rendőrség közölte ezt a vallomást a rakamazi csendőrséggel, amely a feljelentő cselédleányt most már felelősségre vonta. A leány bevallotta, hogy azért tett ilyen feljelentést, mert nem merte mondani, hogy ő a szökevény.

A kellemetlen kaland miatt most Fehér Antal és felesége tettek feljelentést a ravasz cseléd ellen.

TÁVIRATOK.

Kikötő-sztrájk Londonban.

London, augusztus 3. A londoni kikötő-munkások a tegnap este tartott monstregyülésükön már kimondották a sztrájkot.

London, augusztus 3. Az itteni kikötőben kihirdették az általános sztrájkot. Körülbelül 20—30 ezer munkás ma a munkát abban fogja hagyni.

Autó-katasztrófa.

London, augusztus 3. Newyorkból táviratozzák: Randont, a Pasteur-intézet igazgatóját tegnap Saranac közelében sulyos automobilbaleset érte, Randon sulyos belső sérüléseket szenvedett, feleségének a kulcscsontja és több bordája tört el és két lánya is jelentékenyen megsebesült.

A perzsa forradalom.

Berlin, augusztus 3. Teheránból ide érkezett tavirat szerint az exsaht támogató turkománok meghasonlottak, aminek következtében az exsah abbanhagyta a hadmüveleteket és egy orosz hajónak a fedélzetére ment. Egy másik forrás szerint, mely megerősiti ezt a hirt, Mohamed Ali már vissza is tért Oroszországba.

Daniló utja.

Cettinje, augusztus 3. Mérvadó körökben számolnak azzal az eshetőséggel, hogy Daniló trónörökös Pétervárra utazik és más európai udvarokat is meg fog látogatni. Azt hiszik azonban itt, hogy a trónörökösnek azt az utazását Miklós király utazása fogja megelőzni.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 3.

Az árak 50 kilogramonként

buza ápr.	11·16—11·13.
buza okt.	10·93—10·89.
rozs okt.	8·96— 8·91.
zab május. . . .	—·——·—.
zab okt.	7·99— 7·94.
Tengeri aug. 1911.	7·70— 7·73.
Tengeri máj. 1912.	7·35——·—.

REGÉNY.

A régi jó világból.

(Folytatás.)

— Nem-e? Pedig azt meg kell mondania! — kiáltá Zsuzsi növekvő indulatossággal.

— És nem tudja már öcsémasszony, mit fogadott fel nekem? — kérdé az öreg.

— Semmit sem tudok! Semmit sem fogadtam! Tudni akarom, kicsoda a gonosztevő, — hogy érdem szerint lakoljon! — kiáltá az asszony.

— De mikor ezt I tal az én életem jönne veszélybe. A tolvaj csak azon igéret mellett adta át nekem a pénzt, hogy el nem árulom öt — mondá az öreg szelid dorgáló hangon.

— Mit is bánod, ayjok, hogy kicsoda, csakhogy a világnak bebizonyithatjuk, hogy becsületes emberek vagyunk. Mondá Pozsár örömsugárzó arccal.

— De ez még sem helyes dolog, hogy mi igazságos emberek annyit szenvedtünk, a gaz fatornak meg semmi bántodkása ne legyen, — mondá Zsuzsi néni, még mindig ingerülten.

— És ki mondja azt kendnek, hogy nem lesz bántódása? Avagy nem a büntető kéz birta öt arra, hogy ar elsikkasztott pénzt kiadja? En csak azt mondom, hogy ilyen dolgokban Istené a büntetés és higyje meg hugom asszony. Isten érezhetőbben tud büntetni, mint az ember. Bizzuk hát öreá a büntetést, — mondá az öreg buzgó áhitatossággal.

— Igaza van Galambos bácsi! Bizzuk Istenre a büntetést, — felelé az asszony meghatva. De most megyek! Tüstént elviszem Kupecznek a pénzt! Egy óráig sem hagyom nála a házamat! — mondá Pozsár és bundáját felvéve, Kupeczhez indult.

XXX.

Mély álomba hagytuk el Kupeczet és a gonosz ember álmának azon tulajdonsága van, hogy az azelőtt történt dolgokat igen messzire tolja hátra az emlékezetben. Ugy történt Kupeczczel is. Mikor másnap felébredt, a tegnap esti jelenet ugy tetszett neki, mintha már régen történt volna. Tán az egészet is álomnak tartja, — hisz az ilyen embereknek igen gonosz álmai is szoktak lenni! — ha a zsebében kongó pénz bizonyságot nem tesz arról; hogy valósággal megtörtént.

A mint pedig a pénzt megolvasta, látta, hogy sokkal kevesebbet vett ki, mint amennyit Puczérnak igért; kétszáz forint helyett alig hetvenet.

Nagy felizgatottságában nem gondolt arra, hogy kétszáz forint szép pénz és többször kell a markot teleszedni, mig ily összeg huszasokban kikerekedik.

Könnyü dolog lett volna ugyan reá nézve, a még hiányzó százharminc forintot a magáéból pótolni, de mert a kétszáz forintot Puczérnak már amabból szánta, eltökéllé magában, hogy a reá következő éjjel ismét oda megy az elásott pénzhez és a hiányzó összeget onnan keriti elő. Ez alkalommal jobban fog majd vigyázni. Most már tudja, hány huszas fér a markába. Csak kétszáz forintot vesz ki onnan, a többi hadd vesszen!

Napközben azután Puczér oly pontosan jött el a pénzért, mintha megszolgált volna érte és ámélkodva nézte, hogy Kupecz a kétszáz forint helyett csak hetvenet olvas a markába; de Kupecz nyájas bőbeszédüséggel mentegetődzött, hogy ma inap lehetetlen volt többet összekeritnie; de foglalónak ez is elég lesz a megalkudott csikókra, a még hiányzó összegért pedig csak jöjjön el holnap, addig bizonyosan meglesz.

Puczért e nyilatkozat némikép zavarta hozta. Ha sejtelme való, hogy Kupecz az árvák pénzének birtokában van, miért akarná akkor huzni halogatni a kétszáz forinttal? De hátha ártatlánul gyanusitja öt? Ezt ugyan nem igen tudta elhinni, de a bizonytalanság mégis anny hatással volt reá, hogy á Kupecz által kért egy sapi halasztásba bellegyezett és ezuttal a hetven forinttal elégedett meg.

Folytatjuk.

Wágner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu főgimnázium

nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános POLGÁRI fiuiskola.

Lelkiismeretes felügyelet.
Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitünő tanerők. Alapvető ismétlőtanitás.

Nagy árnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és félkosztosok.

Kivánságra ‚Ismertetőt' küld **az igazgatóság Rákospalota.**

(Vasuti állomás, posta, távirda, telefon)

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ

50-ik idényértesitőnket, kérje annak bérmentes beküldését.

Budapest, V. Bécsi-utca 6

KUNZ ÁRUHÁZ

Első segitséggel teljes gyógyulást elér a Tordy-féle **3 Király tea** által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullét, szóval gyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segit. Hurutos bántalmakat eloszlat, gyógytárban csomagja 50 fill. (10—15 használatra), Tordy-név nélküli, rossz hamisitvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-ut 89. szám alatt.

Royal amerikai irógép

olcsó és jól

Kérjen azonnal árjegyzéket Kovács A. és Tsa

czégtől

Budapest, V. kerület, Nádor-uteza 26. szám.

Védjegy

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy ujabban utánozzák

a valódi

Palma-kaucsuk-

cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzott dobozokban természetesen csak közönséges gumisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható

védjegyére ügyel!

Védjegy

Nincs többé tyukszem!

Használja mindenki a Martin-féle tyukszem-tapaszt, mely 4—5 nap alatt a legrégibb, legmakacsabb tyukszemet, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyukszemirtószer kapható a feltaláló és készítőnél MARTIN TAMÁS gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Deák-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.

Valódi csak az a tapasz, mely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt ... fán forgalomba.

Dr. BOROVSZKY-féle

BOROLIN

Felülmulhatatlan háziszer

gümókóros, izom- és idegfájdalmak, köszvény-, csúz-, ischias-, derék-, lábszaggatások-, hátszurások és égési sebek megszüntetésére. Kitünő fertőtlenitő szer, maga az olajrész egyben óvszer is.

Kapható mindenütt

1.20, 2.— és 2.50 koronás üvegekben. Előállítják:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.

Budapest, II. kerület, Fő-utca 76. szám.

Debreczen legrégibb

Fényképészeti szaküzletében

Piac-utca 12.

Fényképészeti czikkek

gyári árban beszerezhetők.

Levélpapirok,

Üzletikönyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállitott árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papirüzletében

Debreczen, Piacz-utcza 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papirüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Kecskeméti elsőrendü óriásszemü spanyolmegy 3, válogatott szivcseresznye 3 korona, postakosaranként utánvétellel szállitja Gyümölcskiviteli Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy tanuló felvétetik Félegyházi János füszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágitással Darabos-utcza 7. sz. alatt kiadó.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-ntcza 7. sz.

EGERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh örnagynál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök dijaztatnak.

PEJESKÁPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, uj burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállit Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cim: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszubor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Épületi vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánkint olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirüzletében Piaczuteza 12.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállit Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Vállalkozók és iparosok,

kik órabéres alkalmazottakkal dolgoztatnak, okvetlen szerezzék be a most megjelent

Órabér kiszámitási táblázatot.

Kapható: **Tóth István** s. mérnöknél (Veres-u. 19. sz.) déli és esti órákban.

829. sz.
1911.

Árlejtési hirdetmény.

Szalacs község előljárósága a községben létesitendő

gyalogjárda épitésére

s az épitéshez szükséges anyagok szál itására versenytárgyalást hirdet.

1. A vállalat tárgya mintegy 6000 (hatezer) négyszögméter gyalogjárda létesitése.

2. Ajánlat tehető asphalt, működ és természetes kő járdára s tüzetesen körülirandó a burkolat anyaga, annak összetétele, minősége s beépitési módja.

3. Az egységár négyszögméterenként tüntetendő ki és pedig külön a gyalogjáróra s külön a kocsi be- és átjáróra.

A járdaszegély egységára folyóméterenként tüntetendő ki és pedig szintén külön a gyalogjáróró szegélyre s külön a kocsi be- és átjáró szegélyre.

Ajánlat csakis az összes munkákra s szállitásokra tehető.

Együttes ajánlat csak egyetemleges kötelezettséggel tehető.

4. Az ajánlatban kiteendő az ingyenes jótállási idő s ajánlkozó kötelezőleg nyilatkozzon az iránt is, hogy annak letelte után hány évig s négyszögméterenként, mely évi dijért vállalná el a burkolat jó karban tartását.

5. A burkolat készitésére csak belföldi anyag használható, minélfogva ajánlattevő tartozik ajánlatában a hazai bányát vagy gyárat világosan megnevezni, melyből az anyagot be fogja szerezni.

6. Az ajánlatban nyiltan kifejezés adandó annak, hogy az összes nyersanyagokat és szerelvényeket vállalkozó maga szállitja-e az épités szinhelyére s az utóbbiakat vissza is, avagy azok ki s illetve visszaszállitását a község által kivánja eszközöltetni, mely utóbbi esetben megjelölendő a vasuti állomas, honnan s illetve hova a szállitásnak történni kell s kimutatandó az összes nyersanyagok s szerelvények sulya métermázsákban külön-külön.

7. A vállalati összeg vagy készpénzben, vagy 10, 20 félévi törlesztés mellett fog kiegyenlittetni, miért is ajánlat teendő készpénzfizetés és törlesztési módozatra.

8. Csak szabályszerüen kiállitott és pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett s közvetlenül vagy posta utján beadott oly ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, melyekben a vég ajánlati összeg nemcsak számmal, hanem szóval is be lesznek irva.

A kitett egységárak ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módositása, vagy eltérő magyarázata meg nem engedtetik.

Átalány összeggel, egységárak nélkül, százalékos árengedménnyel vagy felülfizetéssel tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlat felirása ez legyen: **„Ajánlat a Szalacs községi járda épitési munkálataira.“**

Az ajánlati minta a 83,000—1907. B. M. számu közszállitási szabályzatban van meghatározva.

9. A versenytárgyaláson csak magyar honos, illetve hazai czég vehet részt.

Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat teljesitésére törvényes képesitéssel nem birnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesitéssel biró megbizottait megnevezni s annak képesitését igazolni.

10. Azon pályázók, kik aj nlatuk benyujtásakor a községgel üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg a község előtt ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyitványával igazolni, melyhez vállatuk telepe szerint tartoznak.

Tartoznak továbbá ajánlatukhoz hivatalos bizonyitványt csatolni, hogy már legalább 5 év óta nagyobbszabásu járdamunkálatot szerződésileg elkészitettek.

11. Bánatpénz gyanánt 2000 (kettőezer) korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban Szalacs község pénztárába helyezendő ezen hirdetmény számára hivatkozással s a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesitett másolata (esetleg a bánatpénz összegéről szóló postai feladóvevény) az ajánlathoz csatolandó.

12. Az ajánlatok legkésőbb **1911. október 10-éig** Szalacs község előljáróságánál adandók be.

A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok s utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

13. A verseny tárgyalás ideje: 1911. október 13-ik napjának délutáni **2** órája; helye: Szalacs község házának tanácsterme.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

14. A szállitási és munkafeltételek Szalacs község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanonnan a postadij előleges beküldése után kivánatra bárkinek másolatban megküldetnek.

15. Ajánlattevők ajánlataikkal egy évig, illetve azon belől a végleges döntésig kötelezettségben maradnak, ellenben a község fenttartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közzül, tekintet nélkül az árakra, szabadon választhasson, de nem köteles egyik ajánlatot sem elfogadni, ujabb árlejtési hirdetményt bocsájthat ki, esetleg a járdaépitést el is ejtheti, illetve bizonytalan időre elhalaszthatja.

Szalacs, 1911. julius 31.

Horváth József,
biró.

Rogge Károly,
jegyző.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz. (saját-ház). Telefon 12